

Luys Vocal Quintet
Լույս Չափափունիկ Հնգյակ

Music is the purest reflection of the nation...
Komitas

Երաժշտութիւնն ամէնէն մաքուր հայելին է ցեղին...
Կոմիտաս

ՆԱԽԻՎՈՒՄ Է ԿՈՄԻՏԱՍԻ ԾՆՆՈՅՄԱՆ 140 ԱՄՅԱԿԻՆ
DEDICATED TO 140-TH ANNIVERSARY OF KOMITAS

ՀՈԳԵՎՈՐ ԵՐԳԵՐ
SPIRITUAL SONGS

«ԼՈՒՅՍ»

«ԼՈՒՅՍ» երգեցիկ հնգյակը կազմավորվել է 2003 թ.-ին և բաղկացած է բացառապես կանացի ձայներից. սոպրանո՝ Հասմիկ Բաղդասարյան, Մարիամ Մայիլյան, ալտ՝ Մարինե Նազարյան, Հասմիկ և Սոֆյա Կոնջոյաններ: Երգացանկում ընդգրկված են հայ միջնադարյան հոգևոր երգեր, հատվածներ Սուրբ Պատարագի երգեցողությունից, ժողովրդական երգեր, մասնավորապես կոմիտասյան մշակումներ:

«ԼՈՒՅՍ» երգեցիկ հնգյակը բազմաթիվ համերգներով հանդես է եկել Գերմանիայում, Ավստրիայում, Իտալիայում, Շվեյցարիայում, Կանադայում և Սնդիխայում: Հնգյակը մասնակցել է նաև մի շարք միջազգային փառատոների և թողարկել է երկու ձայնասկավառակ՝ «ԼՈՒՅՍ ԱՇԽԱՐՀԻՆ» (Գերմանիա, 2003թ.) և «ԴԵՊԻ ԼՈՒՅՍ» (Գերմանիա, 2004 թ.):

“LUYS”

The vocal Quintet “LUYS” (meaning “Light”) was founded in 2003 and consists of five feminine voices: soprano- Hasmik Baghdasaryan, Mariam Mailyan, alto- Marine Nazaryan, Hasmik and Sofya Konjoyans. Repertoire includes Armenian medieval spiritual songs, pieces from the Divine Liturgy, folk songs, mostly arranged by Komitas. The vocal Quintet “LUYS” has had a number of concerts in Germany, Austria, Italy, Switzerland, Canada and England. The Quintet has also participated in a number of international festivals and has released two CDs- “LIGHT TO THE WORLD” (Germany, 2003) and “COME TO LIGHT” (Germany, 2004).

ՍԻՐՏ ԻՄ ՍԱՍԱՆԻ

Առաքել Սյունեցի (XIV-XV դդ.)

Կերպարվել է նաև Մխիթար Այրիվանեցուն (XIII դ.)

Ավագ հինգշաբթի օրը՝ Ոտնվայի ծեսին երգվող զանձ է:

Սիրտ իմ սասանի

Սարսափ զիս ունի

Վասն Յուդայի:

SIRT IM SASANI (MY HEART IS SHAKING)

Arakel Syunetsi (XIV-XV c.)

Attributed to Mkhitar Ayrivanetsi too (XIII c.)

A Maundy Thursday gandz (a type of chant) sung at "Votniva" ritual (Jesus washes His Disciples' Feet).

My heart is shaking

Horror struck me

For Judas.

ԽՈՐՀՈՐԻՆ ԽՈՐԻՆ

Խաչատուր Տարոնեցի (XII-XIII դդ.)

Մշ. Կոմիտաս Վարդապետի (XIX-XX դդ.)

Ջգեստավորման շարական է երգվում է Սր. Պատարագի սկզբում, երբ պատարագիչ քահանան զգեստավորվում է:

Խորհուրդ խորին անհաս անըսկիզբն,

Որ զարդարեցեր զվերին պետութիւնդ.

Ի յառազաստ անմատոյց լուսոյն,

Գերազանձ փառօք զդասքս իրեղինաց:

KHORHURD KHORIN (O MYSTERY DEEP)

Khachatur Taronetsi (XII-XIII c.)

Arr. by Komitas Vardapet (XIX-XX c.)

The Hymn of Vesting is sung at the beginning of Divine Liturgy while the celebrant priest is vesting.

O mystery deep, unknowable, without beginning,

You adorned your heavenly dominion;

Ranks of fiery spirits wear splendid glory

As a chamber of light unapproachable.

ՎԱՐԱՆԻՄ Ի ՄԵԳԻՏ

Անհայտ միջնադարյան հեղինակ
Ժամանակակից մշակում է
Նվիրված է Ար. Աստվածածնին, երգվում է նրան նվիրված տոներին:
Վարանիմ ի մեղաց,
դու ազատիչ մեղուցելոյս, ո՛վ Տիրամայր,
ո՛հ, ո՛վ Տիրամայր,
ո՛հ, ցոլե՛ա կաթիլ մի գորնդ կենաց:

VARANIM I MEGHATS (HESITATE ABOUT MY SINS)

Unknown medieval author

A modern arrangement

Dedicated to Holy Virgin, sung at the feasts dedicated to her.

I wallow in sin, O Mother of God.

O Mother of God, who rescues us sinners,

if only you would sprinkle upon me

but a cleansing drop of your pure life.

ՆՈՐԱՀՐԱԾ ՊՍԱԿԱՎՈՐ

Ար. Ներսես Շնորհալի (XII դ.)

Ժամանակակից մշակում է

Այս շարականը Ար. Վարդանանց կանոնից է, որը նվիրված է

Ավարայրի ճակատամարտում (V դ.) նահատակված Ար. Վարդան Մամիկոնյանին

և իր զինակիցներին: Երգվում է Ար. Վարդանանց տոնին:

Նորահրաշ պսակաւոր եւ զօրագլուխ առաքինեաց,

Վառեցար զհնու հոգւոյն արիարար ընդդէմ մահու.

Վարդան քաջ նահատակ որ վանեցեր ըզթշմառին,

Վարդագոյն արեամբոյ ջո պսակեցեր զեկեղեցի:

Երկնաւոր թագաւորին զհնու յաղթեալ պատերազմին,

Խոհական իմաստութեամբ խոհեմացեալ անճառապես.

Խորէն խորհրդական եւ ժանուցեալ անուն բարի,

Խաչելոյն վըկայ եղեալ հեղմամբ արեան պսակեցաւ:

NORAH RASH PSAKAVOR (NEW WONDERS)

St. Nerses Shnorhali (XII c.)

A modern arrangement

This hymn is from St. Vardanants Canon dedicated to St. Vardan Mamikonyan and His Companions fallen in Avarayr battle (V c.) and is sung at St. Vardanants feast. Newly crowned and leader of the army of the virtuous, Armed with the Spirit, driven bravely against the power of death; Vardan fearless martyr, you drove back the adversary, With the shedding of your red blood you crowned the Church. Victorious in the battle armed with the weapons of the heavenly king, With wisdom so deep, ineffably prudent; Khoren prudent and wise, renowned for his goodness, Witness to the crucified, crowned with the shedding of his blood.

Ո՛ՒՐ ԵՍ, ՄԱ՛ՅՐ ԻՄ

Անհայտ միջնադարյան հեղինակ
Ժամանակակից մշակումը՝ Արթուր Բոբիկյանի
Խաչելության տաղ է, որը երգվում է Ավագ ուրբաթ օրը:
Ո՛ւր ես, Մա՛յր իմ, քաղցր եւ ժուռէ՛:
սէր ծնողիդ զիս այրէ:
Լցան աչք իմ դառն արտաշուտօք
ոչ ոք ունիմ, որ սրբէ:

UR ES MAYR IM (WHERE ARE YOU, MY MOTHER?)

Unknown medieval author

Modern arr. by Artour Bobikyan

A Crucifixion chant sung on Good Friday.

Where are you, my mother, sweet and tender,
Your love is burning me,
My eyes are filled with bitter tears
There is none to wipe.

ԾՆՆՈՅԱՆ ՃՐԱԳԱՆՈՒՅԾԻ ՃԱԾՈՒ ԾԱՐԱԿԱՆ

Վերագրվում է Մովսես Խորենացուն (V դ.)

Մշ. Կոմիտաս Վարդապետի (XIX-XX դդ.)

Սբ. Ծննդյան ճրագալույցին երգվող ճաշու շարական է:

Ձանճառելի լուսոյ մայր, եւ զբնակարան

անսկզբնակից Որդւոյն. օրհնութեամբ մեծացուցանեմք:

Ձանհաս տնօրէնութեան Մայր, եւ զանձնաւոր

տաճար Աստուծոյ Բանին. օրհնութեամբ մեծացուցանեմք:

Զրոյրի փրկութեան Մայր, որ զանտանելին յէից

ի յարգանդի երարծ. զնա ամենեքեան օրհնութեամբ մեծացուցանեմք:

A SYNAXIS HYMN (EVE OF NATIVITY)

Attributed to Movses Khorenatsi (V c.)

Arr. by Komitas Vardapet (XIX-XX c.)

A synaxis hymn sung at Eve of Nativity.

The ineffable mother of light, and the temple of the
uncreated Son; we praise and magnify.

The incomprehensible mother of salvation, and the living
temple of the Word of God; we praise and magnify.

The mother of the salvation of all, who carried in her
womb the One whom no human could carry; we all praise
and magnify.

ՍՈ. ԾՆՆՈՅԱՆ ՃՐԱԳԱՆՈՒՅԾԻ ԾԱՐԱԿԱՆ

Վերագրվում է Մովսես Խորենացուն (V դ.)

Մշ. Կոմիտաս Վարդապետի (XIX-XX դդ.)

Սբ. Ծննդյան տոնին երգվող ճաշու շարական է:

Սուրբ զԱստուածածինն օրհնութեամբ մեծացուցանեմք:

Աւետաւոր հրեշտակն աւետարանէր զծնեալ

փրկիչն ի սրբոյ Կուսն:

Աւտ. ուրախ լեր բերկրեալդ, քանզի Տէր տէրանց

է ընդ քեզ:

A SYNAXIS HYMN (NATIVITY)

Attributed to Movses Khorenatsi (V c.)

Arr. by Komitas Vardapet (XIX-XX c.)

A synaxis hymn sung at Nativity.

The holy Mother of God we praise and magnify.

The angel proclaimed the good news: a savior is born of the Holy Virgin.

He said: Rejoice. O favored one, for the Lord of lords will be born of you.

ՏԷՐ, ՈՂՈՐՄԵԱ

Սր. Ներսես Շնորհալի (XII դ.)

Մշ. Կոմիտաս Վարդապետի (XIX-XX դդ.)

Սր. Պատարագի երգ է, որը կատարվում է Սր. Հաղորդությունից առաջ, երբ փակվում է

Սր. խորանի վարագույրը:

Տեր, ողորմեա,

Տեր, ողորմեա,

Ամենասուրբ Երրորդություն

Տուր աշխարհիս խաղաղություն,

Եւ հիւանդաց բժժըշկութիւն

Նընթեցելոց արքայութիւն:

DER, VOGHORMEA (LORD, HAVE MERCY)

St. Nerses Shnorhalli (XII c.)

Arr. by Komitas Vardapet (XIX-XX c.)

A Divine Liturgy song sung before Holy Communion when the curtain of the Holy Altar is down, corresponds to "Kyrie".

Lord, have mercy;

Lord, have mercy;

Most Holy Trinity

Grant peace to the world.

And healing to the sick,

Your kingdom to souls of departed.

ՍՈՒՐԲ, ՍՈՒՐԲ

Անհայտ հեղինակ

Մշ. Կոմիտաս Վարդապետի (XIX-XX դդ.)

Սր. Պատարագի Գոհության բաժնի երգերից է:

Սուրբ. սուրբ. սուրբ. Տեր

զօրութեանց:

Լի են երկինք եւ երկիր

փառօք քո:

Օրհնութիւն ի բարձունս:

Օրհնեալ որ եկիր եւ

զալոցդ ես անուամբ Տեան:

Ովսանա ի բարձունս:

SURB, SURB (HOLY, HOLY)

Unknown author

Arr. by Komitas Vardapet (XIX-XX c.)

A song from Eucharist segment of Divine Liturgy, which corresponds to "Sanctus".

Holy, holy, holy, Lord of powers;

heaven and earth are full of your glory.

Praise be in the highest!

Blessed is he who comes

and will come again in the

name of the Lord.

Hosanna in the highest!

ԳՈՎԵՆ ԵՐՈՒՍԱԿԵՄ ՉՏԵՐ

Սր. Ներսես Շնորհալի (XII դ.)

Մշ. Կոմիտաս Վարդապետի (XIX-XX դդ.)

Իբրև ճաշու շարական՝ երգվում է Սր. Ձատկի տոնին և նրան հաջորդող

հիմանց կիրակիներին:

Գովեա Երուսաղէմ զՏեր

Յարեաւ Զրիստոս ի մեռելոց. ալելուիա:

Եկայք ժողովուրդք, երգեցէք Տեան, ալելուիա:

Յարուցելոյն ի մեռելոց, ալելուիա:

Որ զաշխարհս լուսաւորեաց, ալելուիա:

GOVEA ERUSAGHEM ZDER (GLORIFY THE LORD, O JERUSALEM)

St. Nerses Shnorhali (XII c.)

Arr. by Komitas Vardapet (XIX-XX c.)

As a synaxis hymn it is sung at Easter and Eastertide.

Glorify the Lord, O Jerusalem

Christ is risen from the dead; alleluia!

Come people, let us sing to the Lord; alleluia!

To him who is risen from the dead; alleluia!

To him who enlightened the world; alleluia!

Ժողովրդային երգերի մշակումներ
FOLK SONGS ARRANGEMENTS

ՄՅ, ՀԵՎԱ, ՀԵՎԱ ՍԻՐՏՍ ԵՎ ԱՆՁՐԵՎՆ ԵՎԱՎ

Մշ. Կոմիտաս Վարդապետի (XIX-XX դդ.)

«Մյ, հեՎա, հեՎա սիրտս» հարսանեկան երգում արտահայտված են մարդկային ապրումները: «Անձրևն եկավ» խմբերգը մարդու կենցաղի և բնության մասին կոմիտասյան խմբերգերի շարքին է պատկանում: Բնության դերը սիրո երգերում նշանակալից է և չկա մի երգ, ուր նրա մասին չի խոսակվի:

HEVA, HEVA SIRTS & ANDZREVN EKAV

Arr. by Komitas Vardapet (XIX-XX c.)

The "Ache, ache my heart" wedding song reflects the inner world of the person. "It started drizzling" choral song belongs to the list of Komitas coral songs on human life and nature. The role of nature is significant in love songs and there is no song in which it is not mentioned.

ԱՄՊԵԼ Ա ԿԱՄԱՐ-ԿԱՄԱՐ

Մշ. Կոմիտաս Վարդապետի (XIX-XX դդ.)

«Դալ գեղունկ երգեր և պարերգեր» շարքին պատկանող այս երգը ստեղծում է բնության հրաշալի պատկերներ:

AMPEL A KAMAR-KAMAR

Arr. by Komitas Vardapet (XIX-XX c.)

This song which belongs to the "Armenian Folk Songs and Dances" shows the wonderful scenes of nature.

ՎԱՐԴ Ա ՅԱՐՍ ԵՎ ՊՈՒՇՈՒՐ ԱԳՋԻԿ ՍԵՎԱՎՈՐ

Մշ. Կոմիտաս Վարդապետի (XIX-XX դդ.)

Այս երկու կենսաբախ պարերգերը լիովին արտահայտում են սիրո զգացումը:

VARD A YARS & PUCHUR AGHJIK SEVAVOR

Arr. by Komitas Vardapet (XIX-XX c.)

The feeling of love is widely expressed in these two cheerful dance songs.

ԳՈՐՆ ՀԱՆԱԼ ՄԵՐԻԿ ԵՎ ՆԱՆԻԿ, ՆԱՆԱՆԻԿ

Մշ. Կոմիտաս Վարդապետի (XIX-XX դդ.)

«Չարսանեկան երգեր» շարքի այս երկու երգերից առաջինը՝ հարսի հրաժեշտի երգն է, նրա լացը՝ հոր տնից հեռանալիս, իսկ համարձակ և պահանջկոտ նորահարսի քմահաճույքները ներկայացված են երկրորդ ստեղծագործության ուրախ հնչյունների ներքո:

DUN HALAL MERIK & NANIK, NANANIK

Arr. by Komitas Vardapet (XIX-XX c.)

These two songs belong to the list of the "Wedding songs". The first song is the farewell song of the bride. The reason of her weeping is leaving her Father's home. The whims of the fastidious bride are expressed by the joyous sounds of the second song.

ԷՆ ԴԻԶԱՆ ԵՎ ԱՐՆԵՄ, ԵՐԹԱՄ ԻՎ ՅԱՐԵ

Մշ. Կոմիտաս Վարդապետի (XIX-XX դդ.)

Այս հարսանեկան երգերից առաջինը պատմում է հարսանիքի մասնակիցների մասին: Երգում փեսան կամենալովում է արևի հետ, իսկ հարսը՝ լուսնի: «Ամենմ, երթամ իմ յարո» կատակերգը պատկերում է սիրահարների ուրախ տրամադրությունը:

EN DIZAN & ARNEM ERTAM IM YARY

Arr. by Komitas Vardapet (XIX-XX c.)

The first song of the Wedding songs describes the wedding participants. The groom is compared with the Sun and the bride is compared with the Moon. "I'll take my lover with me" describes cheerful temper of the lovers.

ՀՈ՛Յ, ՆԱԶԱՆ ԻՄ

Մշ. Կոմիտաս Վարդապետի (XIX-XX դդ.)

Ուրախ, կատակային այս պարերգը իրենից ներկայացնում է մի գեղեցիկ սիրո խոստովանություն:

HOY, NAZAN IM

Arr. by Komitas Vardapet (XIX-XX c.)

The confession of beautiful love is presented in this cheerful and comic song.

ԼԵՊՈՒՐ, ԼԵՐ, Լ՛ԵՐ

Մշ.՝ Բ. Կարա-Մուրզայի (XIX դ.)

Ժողովրդական երգ է՝ սիրո քննալով, որում տղան հարցնում է իր սիրած աղջկան.
- «Աղջի սիրուն, աղջի մարալ, բա քո սրտում սեր չունի ս»:

LEPHO, LE, LE (an interjection)

Arr. by Q. Kara-Murza (XIX c.)

A folk song about love: a boy asks his beloved girl whether she has love in her heart towards him.

ՇՈՂԵՐ ՋԱՆ

Մշ.՝ Կոմիտաս Վարդապետի (XIX-XX դդ.)

Այս երգում նկարագրվում է Շողերի նվիրական զգացմունքն ու հուզմունքը՝ սիրած էակին սպասելիս:

SHOGER JAN

Arr. by Komitas Vardapet (XIX-XX c.)

This song describes cherished feeling, excitement of Shogher while she is waiting for her beloved.

ՆՈՒԲԱՐ-ՆՈՒԲԱՐ

Մշ.՝ Թաթուլ Ալթունյանի (XX դ.)

Սիրո քննալով քնարական երգ է, որում գովերգվում է Նուբարի գեղեցկությունը: Բնությունից առնված ապստեղծալիք համեմատություններն այս երգում շատ-շատ են. Նուբարի բոլոր չինար է, աչքերը նույն ու խումար է, երեք օրվա լուսնի նման ունքերը կեռ ու կամար է:

NUBAR-NUBAR

Arr. by Tatul Altunyan (XX c.)

This is lyrical song on love topic where Nubar's beauty is praised. There are a lot of vivid comparisons in this song which were taken from nature such as Nubar's eyes are like almonds; her brows are arched as three days old moon.

ՂԵՐԻԿՈՒ ԵՎ ՋԱՆ ՄԱՐԱԼ

Մշ. Կարո Զաքարյանի (XX դ.)

Բնարական երգերի մշակումներից է՝ սիրային բովանդակությամբ:

Այս երգում կրկին գովաբանվում է երիտասարդ գեղջկուհու գեղեցկությունը:

DERIKO AND JAN MARAL

Arr. by Karo Zakaryan (XX c.)

This is one of the lyrical song arrangements which has love topic.

The beauty of the young girl is praised in this song.

ՀԱՍՄԻԿ ԿՈՆՋՈՅԱՆ
HASMİK KONJOYAN
(ALTO)

ՀԱՍՄԻԿ ԲԱԳԴԱՍԱՐՅԱՆ
HASMİK BAGHDASARYAN
(SOPRANO)

ՄԱՐԻԱՄ ՄԱՅԻԼՅԱՆ
MARIAM MAILYAN
(SOPRANO)

ՄԱՐԻՆԵ ՆԱԶԱՐՅԱՆ
MARINE NAZARYAN
(ALTO)

ՍՈՖՅԱ ԿՈՆՋՈՅԱՆ
SOFYA KONJOYAN
(ALTO)

Recorded in Armenia 2007

Recording: John Hodian (Naregatsi Art Institute),
except 1, 5, 17, 18 by Rouben Osipov

Design & Layout: FAINBERG LLC

Photographs: Zaven Khachikyan, Thomas Klinger

Executive producer: Nareg Hartounian / Naregatsi Art Institute /
nareg@naregatsi.org

Management of LUYS: Hasmik Konjoyan / luys @xter.net

naregatsi art institute
նարեկացի արվեստի ինստիտուտ
www.naregatsi.org

www.naregatsi.org

1. սիփՏ իՄ սսսսնի
2. խորհուրդ խորին
3. գարննիս ի մեղսն
4. նորսհրստ Պսսսսսսս
5. ո՛րի ես, տա՛ցր իՄ
6. ժննդսն ճրագսլուիցնի ճստի ժսրսսսն
7. սճ. ժննդսն ճստի ժսրսսսն
8. Տէր, ողորմես
9. սուրբ, սուրբ
10. գոգես երոխսսդէս թՏէր
11. մ'Յ, Հեզս, Հեզս սիփՏս եզ, տնթրեզն եզսզ
12. սստեւս ս գստսր-գստսր
13. գսրդ ս Յսրս եզ ողորմոր սղջիզ սեզսսս
14. ողորմ Հսւսլս սնիզ եզ նսնիզ, նսնսնիզ
15. Էս դիջսն եզ ողորմ, երթսս իՄ Յսրս
16. Հո՛Յ, նսջսն իՄ
17. Լեղհո՛, Լե՛, Լե՛
18. ժողեր ջսն
19. նորսսր-նորսսր
20. գեթիզո եզ ջսն սսրսլ

1. SIRT IM SASANI
2. KHORHURD KHORIN
3. VARANIM I MEGHATS
4. NORAHRASH PSAKAVOR
5. UR ES MAYR IM
6. A SYNAXIS HYMN EVE OF NATIVITY
7. A SYNAXIS HYMN NATIVITY
8. DER, VOGHORMEA
9. SURB, SURB
10. GOVEA ERUSAGHEM ZDER
11. AY, HEVA, HEVA SIRT & ANDZREVN EKAV
12. AMPEL A KAMAR-KAMAR
13. VARD A YARS & PUCHUR AGHJIK SEVAVOR
14. DUN HALAL MERIK & NANIK, NANANIK
15. EN DIZAN & ARNEM ERTAM IM YARY
16. HOY, NAZAN IM
17. LEPHO, LE, LE
18. SHOGHER JAN
19. NUBAR-NUBAR
20. DERIKO AND JAN MARAL

